

GATLJUS

EN TIDNING FRÅN GÖTEBORGS KYRKLIGA STADSMISSION

NUMMER 2 | 2013

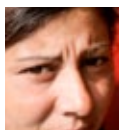

GATLJUS BESÖKER INSAMLINGSCENTRALEN

HÄR FÅR DU HJÄLP ATT SKÄNKA

Fattigdom. **Tiggare från Sydeuropa**

■ "Jag tigger inte för att det är kul, utan för att jag måste", säger Mariana från Rumänien.

Företaget. **De skänker panten**

■ "Jag valde Stadsmissionen för att de arbetar för Göteborgs bästa", säger Pelle Collins, ICA Munkeback.

Organ för Göteborgs kyrkliga stadsmission | Utkommer med fyra nummer per år | Nummer 2 2013 • Årgång 56
Stigbergsliden 6, 414 63 Göteborg, Tel: 031-755 36 00, e-post: info@stadsmissionen.org. Internet: www.stadsmissionen.org
Redaktion: Lotta Säfström, direktor och ansvarig utgivare, Henrik Enarsson, redaktör/layout, Elisabeth Oesterreich, insamlings- & kommunikationschef, Olof Jacobson, områdeschef och Martin Watsfeldt, projektledare Tryck: Göteborgstryckeriet.
Omslagsbild: Bosse på insamlingen Bild: Henrik Enarsson. Sista sidan: Kollo för alla Bild: Martin Söderqvist.

VÅR ÅSIKT

ALLAS LIKA VÄRDE

Översatt till svenska så handlar det om 28 ord. Skenbart enkla, självklara och odiskutabla. **Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.** Detta är artikel 1 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Den följs av ytterligare 29 artiklar. Men den första räcker gott här och nu.

SÅ MÅNGA AV DE MÄNNISKOR vi möter i våra verksamheter bär på upplevelsen av att inte bli betraktade med "lika värde och rättigheter". När man har mötts av tillräckligt många nej riskerar det att bli en del av den egna självbilden. Nej till arbete, Nej till bostad, Nej till vård, Nej till hjälp och stöd, Nej till gemenskap, Nej till de mesta av det som de flesta betraktar som en självklar rättighet och möjlighet.

EN DEL FORSKARE talar om *två tredjedels*samhället. Risken för att en stor del av människorna i vårt samhälle inte finns med. Andra forskare talar om *det eroderade medborgarskapet*. Lever man sitt liv "utanför" eller i marginalen inom tillräckligt många områden betraktar man till sist sig själv utifrån "det spelar ändå ingen roll vad jag gör eller tycker". Då slutar man att rösta på valdagen, då slutar man att engagera sig, då slutar man att kämpa för sig själv och för andra.

VÅR VERKSAMHETSIDÉ ÄR bland annat att stödja människor till ett liv i innanförskap. Vi vill

arbeta på ett sådant sätt att människor ser sig själva, tror på sig själva, vill och kan vara medskapare i sina egna liv och i det gemensamma samhället.

SOMMAREN ÄR ÄNTLIGEN HÄR!

Stadsmissionens *Kollo för alla* är ett av de tydligaste exemplen på hur vi kan göra det omöjliga möjligt för många. Gemenskap. Likabehandling. Glädje. Nya vänner. Nya möjligheter. Några dagar på kollo kan förändra livet! Förra året fick 500 människor den möjligheten och det blir minst lika många i år. Tack vare gåvor till verksamheten.

I EN GAMMAL JUDISK berättelse frågade en rabbin en dag sina lärjungar hur de visste att natten var över och en ny dag börjat gry.

"Kan det vara", frågade en av dem, "när jag ser ett djur på avstånd och kan se om det är ett får eller en hund"? "Nej", svarade rabbinen. "Kan det vara", frågade en annan, "när jag på avstånd ser ett träd och kan säga om det är ett fikonträd eller ett olivträd"? "Nej", svarade rabbinen. "Vad är det då?", frågade lärjungarna sin lärare. "Det är när du ser och möter en mans eller kvinnas blick och du ser att han eller hon är din bror eller din syster. För om ni inte kan göra det, oberoende av vilken tid det är på dygnet, så är det fortfarande natt."

DET ÄR ETT annat sätt att sätta ord på alla människors lika värde.

KOMMENTERA

Mejla oss på
info@
stadsmissionen.org

LOTTA
SÄFSTRÖM

Göteborgs kyrkliga stadsmission har ett 90-konto och granskas av Svensk Insamlingskontroll. Det innebär att vår redovisning granskas av en auktoriserad revisor och att alla givare har

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

rätt att ta del av vår redovisning av de insamlade medlen. Enligt Svensk Insamlingskontrolls riktlinjer måste minst 75 % gå till ändamålet och max 25 % får användas för administrations- och insamlingskostnader.

Göteborgs kyrkliga stadsmission är medlem i organisationen FRIL – Frivilligorganisationernas Insamlingsråd. FRIL verkar för etisk och professionell insamling.

2012

■ Vi ökade antalet sängplatser, från 12 till 18, på Gatljuset. Platserna har varit fullbelagda, både dagtid och nattetid sedan april/maj.

Visste du att: (2012 i retrospektiv)

- 38 000 måltider serverades på Gatljuset och i S:t Johanneskyrkan
- Rådgivningsbyrån hade 4 550 samtal
- Kollo för alla hade drygt 500 gäster

DIN ÅSIKT

Skriv till Stadsmissionen om du har frågor eller kommentarer som rör våra verksamheter.

Skriv till;

info@stadsmissionen.org

eller

Tidningen Gatljus,
Stigbergsliden 6
414 63 Göteborg

BILD: AXEL ENGELBERTH

SM Unga bagare 2013

10-12/4 hölls SM Unga Bagare i Göteborg. I Nordstan var det försäljning av allt bröd och hela 66 850 kronor kom in. Alla pengar gick till Göteborgs Stadsmission. Stort tack till arrangören Sveriges Bagare och Konditorer! (På bilden - årets vinnare Sara Fjærstrand)

2012 – ett bra insamlingsår

Vi ser att behoven av vårt sociala arbete hela tiden ökar. Därför är vi mycket tack-samma över förra årets goda insamlingsresultat. Ökningen var hela 15 % jämfört med året innan. De största gåvovivarna som sticker ut från mängden är: Svenska kyrkan Göteborg, Privata givare samt Svenska PostkodLott-eriet.

Stort tack till alla våra givare!

ETT ÖGONBLICK

GÖTEBORGSVARVET 2013
Otroliga 1 370 löpare sprang för Stadsmissionen i årets upplaga av Göteborgsvarvet. Vi hoppas att ännu fler gör det nästa år...

BILD: HENRIK ENARSSON

“VI ÄR SOM

**BOSSE NÄSLUND
- EN VETERAN PÅ
INSAMLINGS-
CENTRALEN**

Bosse

EN FAMILJ

Ända sedan Stadsmissionens start 1952 har insamlingen av kläder och möbler varit en central del i verksamheten. Sedan några år tillbaka är det också en viktig arbetsplats för alltfler människor.

Klockan är åtta en solig morgon i mars. Personalen på Stadsmissionens Insamlingscentral i Bellevue har just avslutat sitt morgonmöte. Alla vet vad de ska göra. I dag är det tisdag. I dag ska varorna ut.

Marie Johansson kommer in i fikarummet för att hämta en kopp kaffe efter morgonmötet. Hon har den bärbara telefonen tätt tryckt intill örat och lyssnar koncentrerat på personen som har ringt.

– Jaså Partille, ja det går fint, men den här veckan är det fullbokat. Nästa vecka efter påsk går det bra, då kan vi komma och hämta. Allt ska ligga nedpackat i påsar eller lådor och vi tar med allt. Men möblerna bedömer vi på plats, säger Marie Johansson i telefonen.

”Tidigare var jag sjukskriven och arbetslös men det här är nästan som en familj. Det bästa med jobbet är alla kompisar.”

MARIE HAR JOBBAT som bokare på Insamlingscentralen i ett drygt år. Hon är van vid att svara på frågor från potentiella gåvogivare. När det är som mest kommer det in 30-40 samtal per dag. Marie går iväg till bokningsblocket och kommer sen tillbaka.

– Hon var jättetrevlig. Nu har vi bokat en tid när en av våra lastbilar kommer och hämtar hennes gåvor, säger Marie.

Marie trivs med jobbet. Hon kom i kontakt

BILD: HENRIK ENARSSON

Marie Johansson är den som oftast svarar när man ringer till Insamlingscentralen på 031-84 20 20.

med Stadsmissionen för fem år sedan när hon hade varit drogfri i en månad. Då flyttade hon in på Stigbergets boende och efter några månader började hon arbetsträna i Stadsmissionens verksamhet Ergon Industri och hantverk.

– Men nu för tiden är det oftast mig man möter i telefonen när man vill att Stadsmissionen ska komma och hämta, säger Marie och skyndar iväg för att hantera nästa samtal.

ÄNDA SEDAN Stadsmissionens start 1952 har insamlingen av kläder och möbler varit närvarande som en central del i verksamheten. Ända från början har det varit ett sätt att hjälpa behövande. Nu med 60 år på nacken har verksamheten vuxit fram till en välsmydd produktionskedja. Plaggen och möblerna ska hämtas upp från gåvogivarna eller någon av Stadsmissionens sju second hand-butiker. Kläder och annat körs till Insamlingscentralen där de packas upp och sorteras.

FAKTA

EBBES HÖRNA:

- Stigbergstorget
- Bellevue
- Centrum
- Svingeln
- Alelyckan
- Hisingen
- Frölunda

Elisabeth Algelius ansvarar för boksorseringen och är den som väljer ut rätt böcker.

F A K T A

STADSMISSIONENS INSAMLINGSCENTRAL

- Vinsten från second hand och insamlingscentralen går vidare till de sociala verksamheterna samt att kunna anställa mer personal.
- Det finns 30 arbetsplatser på insamlingscentralen
- Varje månad samlar man in 10 000 plagg.
- Allt skickas ut till de sju second hand-butikerna och Stadsmissionens sociala verksamheter.

Därifrån körs de ut till en av butikerna i stan. Större saker som möbler körs direkt till butik utan att passera Insamlingscentralen först. Alla arbetsuppgifter i flödet är nödvändiga. Men allting startar med att någon vill lämna en gåva.

BOSSE NÄSLUND ÄR en del av kedjan och även han vill ha lite kaffe och går in i fikarummet för att hämta en kopp. Men han blir lika snabbt utkallad.

– Bosse kom nu, lastbilen är packad, nu kör vi, hörs det inifrån sorteringsgolvet.

På tisdagarna är det nämligen dags att transportera ut alla sorterade och prismärkta gåvor till second hand-butikerna. Bosse Näslund är en av veteranerna och är den av de nu anställda som har jobbat längst på Stadsmissionens Insamlingscentral; nästan 20 år. Han kör lastbil och hämtar gåvor från hushåll och levererar sorterade varor till butikerna och har ungefär 15 olika körningar per dag.

– Tidigare var jag sjukskriven och arbetslös men det här är nästan som en familj. Det bästa med jobbet är alla kompisar. Det svåraste är när gåvogivarna är arga, men det är tur att de oftast

är glada och trevliga, säger Bosse och skyndar ut mot lastbilen.

Linus Bergström är verksamhetsutvecklare inom second hand och väl förtrogen med fenomenet besvikna gåvogivare.

– Vårt uppdrag är helt enkelt att sälja det som givarna har gett oss. Men tyvärr händer det att vissa möbler är i ett sånt skick att det inte är säljbart och då kan vi tyvärr inte ta emot det, berättar Linus.

”Det här jobbet passar mig utmärkt. Intresset för böcker väcktes tack vare min pappa, vi gick ofta på bokrea när jag var liten”

Men om det är någonting som personalen på Stadsmissionens Insamlingscentral är stolta över så är det just givarna.

– Vi har inga krav här på att till exempel producera en viss mängd kläder per dag. Däremot så kräver vi av oss själva att göra vårt bästa varje

dag och att vi aldrig ska ringa till en gåvogivare och säga att tyvärr kan vi inte komma. Vårt mål är att varje dag kunna ta oss till de bokade givarna, säger Eva Friberg som är enhetschef på insamlingscentralen.

Eva Friberg, enhetschef på Insamlingscentralen.

UTE I DEN STORA centralen jobbar människor koncentrerat. Det sorteras, packas och prismärks. I ett hörn mitt bland travar av böcker står Elisabeth Algelius. Hon kallas skämtaktigt för Bokhörnans moder och är den som står bakom kategoriseringen, sorteringen och prismärkningen av samtliga böcker som säljs i Stadsmissionens regi. Hon gör research på den enskilda boken på Internet och andra kanaler och bedömer sedan vad boken ska kosta. Den dyraste som har passerat hennes händer är boken Svenska kvarnar från 1940. Hon satte prislappen till 1 500 kronor.

– Det här jobbet passar mig utmärkt. Intresset för böcker väcktes tack vare min pappa, vi gick ofta på bokrea när jag var liten. Och egentligen ville jag bli bibliotekarie, men istället blev jag förskollärare. Efter några år blev jag utbränd, men nu har jag hittat hem genom jobbet på insamlingscentralen, säger Elisabeth.

VID DET HÄR laget har Bosse Näslund, Anton Rucevic och Denny Eriksson kommit fram till Stadsmissionens butik på Stigbergstorget. Tillsammans trycker de in fem stora lastvagnar genom de trånga butiksdörrarna.

– Härligt, nu är det julafton igen. Här firar vi jul varje tisdag, säger butikschefen Caroline Alvers som tillsammans med sina medarbetare Ingrid och Eva-Lisa förbereder sig för att ta emot alla nya varor.

Strax därefter slår klockan 10 och butiksdörrarna öppnar. Ett tiotal kunder skyndar in. Någon styr med bestämda steg mot bokkällaren, Göteborgs största bokantikvariat.

HELLE LARSENEN

2013 ÅRS UTDELNING AV POSTKODPENGARNA

Göteborgs Stadsmission är en av sju medlemsorganisationer i Sveriges Stadsmissioner, som får del av PostkodLotteriets utdelning. Den 21 februari fick Sveriges Stadsmissioner ta del av hela 21 miljoner kronor! Göteborgs Stadsmission tilldelades 4,6 miljoner kronor.

Tack vare pengarna kan Sveriges Stadsmissioner fortsätta arbeta med akuta lösningar och insatser för långsiktig förändring för människor som lever i utsatta livssituationer i Sverige.

Över 83 miljoner till Stadsmissionerna

Sveriges Stadsmissioner är en av drygt 40 organisationer som PostkodLotteriet stödjer sedan år 2008. Tack vare alla våra lottköpare och bingospelare har vi hittills kunnat skänka över 83 miljoner kronor till Stadsmissionernas verksamhet.

Gå med i Lotteriet du också eller roa dig med Bingo och skraplotter på postkodlotteriet.se, så bidrar du indirekt med ännu mer pengar till bland annat Stadsmissionernas viktiga arbete. Samtidigt har du själv chansen att vinna riktigt mycket pengar.

**Ta chansen att både ge och vinna
– gå med i PostkodLotteriet idag!**

postkodlotteriet.se

– Mitt jobb ger mina skitår en mening. Om jag kan så ett frö hos unga missbrukande tjejer uppväger det allt det negativa jag varit med om, säger Hanna Sara Kristensson, som nu har varit drogfri i sex år.

HANNA SARA HITTADE EN VÄG UT UR MISSBRUKET

Hon är en ung tjej som arbetar som verksamhetschef och har en ny Toyota som står på parkeringen vid S:t Johanneskyrkan. Det är svårt att förstå att Hanna Sara Kristensson missbrukat alkohol, narkotika och tabletter i 15 år. – Hade det inte varit för hotet om att min dotter skulle omhändertas hade jag kanske inte suttit här idag, säger Hanna Sara.

FÖR SJU ÅR sedan bodde Hanna Sara i en husvagn tillsammans med dotterns pappa. Efter ett bråk blev de anmälda till socialtjänsten som startade en utredning om omhändertagande av parets dotter. I samma veva träffade Hanna Sara en vän som undrade om hon inte skulle följa med till en självhjälpgrupp för narkomaner. Hanna Sara var skeptisk, men följde med och satte sig längst ut på stolsraden, närmast dörren. Hon vågade varken titta på eller tala med någon, men hon lyssnade. Och någonstans föddes ett hopp om att det går att sluta med droger.

– Jag tilltalades av talet om Gud. För att lyckas bli drogfri var jag tvungen att släppa kontrollen och lämna över mitt liv till en god, högre kraft. Tidigare hade jag alltid försökt att klara allting själv. Det är först nu jag förstår hur sjuk jag måste ha varit, säger Hanna Sara

GÄNGET HON UMGICKS i lyssnade på Nationalteatern och de lärde sig att man kunde köpa cannabis i Kungsparken. De ockuperade hus och festade – kriminalitet och tyngre droger var långt borta. Men som så ofta stannade det inte vid cannabis. Efter att ha blivit misshandlad på en krog vaknade hon upp med kroppen full av morfin och med en enda tanke i huvudet: Hädanefter ska jag ta alla droger intravenöst. Med amfetamin och heroin gick det snabbt utför. Men fasaden utåt lyckades hon upprätthålla. Hennes dotter var alltid hel, ren och mätt och hon betalade sina räkningar i tid.

– Jag försvarade mig ofta med att jag skötte mig och klarade av att ta hand om min dotter. I min enfald trodde jag att jag bara skadade mig själv med mitt missbruk, berättar Hanna Sara som säger att hon aldrig klarat att ta sig ur sitt missbruk utan tolvstegsprogrammet.

HANNA SARA HAR varit ren i sex år, men hon går fortfarande på möten. Hon vet att hon har en beroendesjukdom som är kronisk, men drogerna styr inte längre hennes liv.

Idag arbetar hon som verksamhetschef på Vägen ut-kooperativet Kajskjul 46, hon har ensam vårdnad om sin dotter och har bra kontakt med sin familj.

– Jag är glad att jag blev drogfri så pass ung. Fysiskt och materiellt har jag hämtat hem det jag förlorat. Dessutom kan jag vara en förebild för andra unga tjejer, säger Hanna Sara.

ULRIKA NAEZER

Pelle Collins driver ICA Kvantum i Munkeback. Där kan kunder numera skänka sin pant till Göteborgs Stadsmission

BILD: HENRIK ENARSSON

ICA-HANDLAREN SOM VILL GÖRA SKILLNAD

– Jag valde Stadsmissionen för att de arbetar för Göteborgs bästa. Jag vill ju främst göra skillnad i Munkeback och i Göteborg, säger ICA-handlaren Pelle Collins.

PELLE COLLINS DRIVER ICA Kvantum-butiken i Munkeback sedan många år. För ett halvår sedan kontaktade han Stadsmissionen och föreslog ett nytt upplägg för butikens pantstation. Sedan tidigare har kunder kunnat skänka sin pant till en internationell hjälporga-

nisation. Nu ville han förändra till en organisation som arbetar i Göteborg. Då Pelle de senaste åren valt att stödja Stadsmissionens arbete bland barn och ungdomar var valet naturligt.

– Ska jag ge mig in i ett samarbete måste det vara långsiktigt. Det ska också komma mig och alla andra göteborgare till godo. Det ska vara seriöst och på riktigt. Det är därför jag samarbetar med Stadsmissionen.

PÅ DEN NYLIGEN omdekorerade väggen vid pantstationen finns även en text där

Pelle förklarar varför han valt att stödja just Stadsmissionen: ”Vårt samarbete med Göteborgs Stadsmission känns bra, jättebra. Precis som vi är den lokala butiken är Stadsmissionen lokala i sin hjälp. Stadsmissionens arbete för barn och ungdomar känns särskilt viktigt för oss, och här önskar vi att våra bidrag kan få göra skillnad.”

TITTA IN PÅ ICA när ni har vägarna förbi Munkeback. Glöm inte att ta med burkar och pet-flaskor! Tryck på gåvoknappen och gör skillnad – i Göteborg.

BILD: CRISTIAN TIMIRAS

BILDER AV

På grund av krisen i Sydeuropa har migrationen till Göteborg ökat de senaste månaderna. En majoritet av migranterna som kommer till Göteborg har sökt och fått anställning redan innan de anländer till Sverige. En minoritet har dock inte de resurser som krävs för att ens trygga basbehov så som mat och sovplats.

”Jag tigger inte för att det är kul, utan för att jag måste. Jag skulle byta bort tiggeriet mot vilket annat arbete som helst”

I nom Stadsmissionens olika verksamheter har vi de senaste månaderna sett ett ökat behov från de nyanlända, fattiga EU-migranterna. De flesta är i Göteborg för att söka arbete men en del tigger, pantar flaskor, spelar musik och säljer Faktum. De flesta kommer från Rumänien och talar inte svenska eller engelska. Samhället har än så länge begränsad kunskap om de fattiga EU-medborgarna. Socialstyrelsen räknar inte in EU-migranter i sin statistik. För att synliggöra människornas situation har vi bett två av dem att berätta om sig själva och sina upplevelser av sin tid i Sverige.

ADRIAN OCH MARIANA kommer från Rumänien. Båda lever just nu sina liv på Göteborgs gator.

– Innan krisen hade jag det bra i Rumänien. Jag körde taxi och hade anställning på två olika budfirmor. Vissa månader kunde jag tjäna 5 000 kronor. Sen kom krisen och alla tre företag jag arbetade för gick i konkurs. 2009 hade jag en bekant som skulle till Norge. Jag hängde med. Jag började panta flaskor, säger Adrian.

Marianas historia liknar Adrians.

– Min man är skomakare och vi tog banklån för att starta ett skomakeri, säger Mariana.

Efter krisen 2008 fick vi inte längre några beställningar och företaget gick i konkurs. Jag har ingen utbildning och konkurrensen om arbete är hård samtidigt som vi har skulder till banken. Jag har en 13-årig dotter som jag behöver försörja. Ett tag högg jag ved i Serbien. Lönen var dålig, men jag hade en regelbunden inkomst och hade pengar att skicka hem till min dotter. Jag och min man kom till Stockholm i höstas. När vi inte hittade jobb började vi att tigga. Jag har aldrig tidigare tiggat i mitt liv. I januari åkte vi till Göteborg då vi hade fått berättat för oss att det inte fanns lika många tiggare här.

ADRIAN BERÄTTAR OM det tunga arbetet att samla flaskor och burkar.

– I början skämdes jag när folk tittade på mig. Nu har jag lärt mig att stänga av känslorna. Jag fungerar nästan som en robot, berättar Adrian. Jag arbetar mest på nätterna då det inte finns så många andra som samlar flaskor. Jag går drygt 10 km på en natt. Jag är trött av att vara vaken på nätterna. Vissa nätter får jag bara ihop 50 kronor. Då känns allt hopplöst. På söndagarna tar jag ledigt. Benen är trötta och

FATTIGDOM

jag behöver vila ut. Jag brukar vara 3 månader i Norden. Sen åker jag hem en månad. Då umgås jag med min dotter och min fru och söker arbete. Efter en månad är pengarna slut och jag åker tillbaka.

– Vet du vad jag saknar mest? Jo, att få slänga mig i soffan efter en hård arbetsdag och bara titta på tv. Jag längtar efter ett normalt liv.

Adrian fortsätter resonera och planera.

– De senaste tre månaderna har jag tjänat sammanlagt 13 000 kronor. Jag är nöjd med vad jag tjänar, säger Adrian. Samtidigt kostar det varje gång jag skickar hem pengar. De senaste tre månaderna har jag totalt betalat 1 700 kr till Western union. Resan till Rumänien kostar också – 1 300 kr per väg. Bortsett från dessa utgifter skickar jag hem nästan allt jag tjänar. Min fru arbetar som frisör och hennes lön är 1 100 kr i månaden, så vi är beroende av min inkomst. Jag försöker att spara lite pengar också. Min dröm är att spara tillräckligt för att starta eget företag i Rumänien. Men att få ihop så mycket pengar kommer att ta tid.

MARIANA OM SITT TIGGANDE:

– Att tigga är svårt, det svåraste jobb jag någonsin haft. Ibland sparkar människor omkull koppen framför mig. Någon säger ”go home”. Jag sitter på den kalla asfalten omkring 10 timmar varje dag. Det sliter på kroppen. Jag tigger inte för att det är kul, utan för att jag måste. Jag skulle byta bort tiggeriet mot vilket annat arbete som helst. När jag tigger så sitter jag stilla med min mugg framför mig och hälsar artigt.

I vintras gick det bra med tiggeriet. På en

bra dag fick jag ihop 200 kronor. Folk tyckte synd om mig i kylan. Pengarna minskar när värmen kommer. Förra veckan satt jag 10 timmar i regnet en dag och tjänade sammanlagt 48 kronor. Jag försöker skicka hem så mycket av det vi tjänar som möjligt. En del pengar går åt att betala av lånet till banken. Resten av pengarna går åt till att ringa hem – jag vill ha tät telefonkontakt med vår dotter på 13 år. Det värsta är just saknaden efter min dotter, varje kväll gråter jag när jag tänker på henne. Annars är det jobbigaste att sova utomhus i kylan. När jag vaknar på morgonen har jag ont i hela kroppen. På senaste tiden har jag fått sova några nätter på Gatljuset. De andra nätterna sover jag utomhus.

Mariana bryter ut i ett försiktigt leende.

– Det har funnits bra stunder i Sverige också, berättar Mariana. Jag har träffat en del fantastiska människor. Två kvinnor stannar alltid och pratar med mig. Ibland kommer de med mat. När det var som kallast betalade de för vandrarhem för mig och min man. Jag trodde inte det fanns så goda människor. Jag är så oerhört rörd och tacksam för deras omsorg.

– Vår plan är att åka hem i ett par veckor. Jag saknar min dotter så att det gör ont. Samtidigt kan vi inte vara i Rumänien allt för länge. Pengarna tar slut och någon inkomst måste jag ha. Jag hoppas fortfarande att jag så småningom får ett riktigt arbete. Allt är bättre än det här.

BERÄTTAT FÖR OCH ÖVERSATT AV
CRISTIAN TIMIRAS, PERSONLIGT OMBUD PÅ
STADSMISSIONENS AKUTBOENDE GATLJuset

FAKTA

- Rumänien och Bulgarien räknas som EU:s fattigaste länder. Cirka 50 procent lever i materiell fattigdom.
- Rumänien har 19 miljoner invånare. Sedan inträdet i EU 2007 har 4 miljoner emigrerat.
- I Rumänien finns en minimilön på 1 000 kronor i månaden. Socialbidraget är 260 kronor i månaden. Genom att tigga, spela musik eller panta flaskor uppger många att de har en inkomst på cirka 2 000 kronor i månaden.
- Migranter från EU-länder har rätt att vistas i Sverige, men har inte rätt till bidrag från exempelvis socialtjänsten.
- Gatljuset, vars främsta målgrupp är hemlösa människor med ett aktivt missbruk, eller psykisk ohälsa har idag fyra platser avsedda för EU-migranter.

LANTZ HOPPAS PÅ NY SUCCÉ

BILD: HENRIK ENARSSON

Kim Lantz planerar för nästa uppsättning i S:t Johanneskyrkan.

Efter succén med uppsättningarna *Breaking the waves* och *Happyland 1979* är det dags igen. Denna gång undersöker regissören Kim Lantz och skådespelarna ett drama som utspelar sig på en psykiatrisk avdelning. Lars Noréns *Kliniken* kan bli S:t Johanneskyrkans nästa publikmagnet.

– **NÄR MÄNNISKOR MED** mycket livserfarenhet står på scenen händer det något, säger Kim Lantz när vi ses i S:t Johanneskyrkan strax före uppläsningen på Folkteaterns öppna scen.

Kliniken är en utmanande pjäs om människor som gått sönder. Här finns den unga självmordsbenägna tjejen, flyktingen med posttraumatiskt stressyndrom, den aggressiva rasisten som spyr könsord omkring sig – alla färgstarka och trasiga karaktärer.

När Folkteaterns chef Ulrika Josephsson, som länge arbetat med Lars Norén, frågade om inte Kliniken var något för kyrkans teatergrupp, var Kim Lantz först tveksam. Kanske skulle pjäsen om patienter på en psykiatrisk klinik ligga för nära skådespelarnas egna upplevelser?

– Det finns en skör gräns där man utnyttjar människors liv på ett kannibalistiskt sätt. Men när vi läste ett stycke ur pjäsen tyckte ensemblen att den var skitrolig. Människor som gått igenom ett rejält liv är inte lika tunnhudade som andra.

FÖRSTA GÅNGEN KIM LANTZ satte upp en föreställning i S:t Johanneskyrkan var 2011. Bakgrunden var att han ville göra teater av filmen *Breaking the waves* av Lars von Trier. Spelplatsen skulle vara en gammal missionskyrka eller ett kapell, men någon sådan fanns inte inne i Göteborg.

Istället fick han tips om S:t Johanneskyrkan och prästen Mikael Casserblad som var positiv till ett samarbete. Självt fick prästen en roll som en riktigt elak svartrock.

Den övriga ensemblen bestod av tre professionella skådespelare, körsångare från olika kyrkor och amatörer från såväl kyrkan som Unga Folkteatern, teaterns amatörgrupp. Resultatet blev en succé med 12 utsålda föreställningar.

– Det var fantastiskt att se folk växa i arbetet. Människor som länge levt utanför samhället, stod plötsligt på scenen

och läste en lång monolog, säger Kim Lantz och tillägger att repetitionstiden och den sociala delen är minst lika viktig som speltiden. När vi senare kommer in på Folkteaterns kafé där ensemblen ska läsa upp några brottsstycken ur *Kliniken*, får Kims ord ett konkret innehåll. Unga människor med teaterdrömmar sitter tillsammans med 50-åriga hemlösa och före detta missbrukare. Lika nervösa studerar de sina repliker i manus.

– Möten som sällan uppstår någon annanstans, uppstår här, säger Kim Lantz.

EFTER BREAKING THE WAVES var det dags för *Happyland 1979*, en pjäs av Kent Andersson. De elva rollerna fördelades på de 40 medverkande, alla amatörer. Även denna gång blev det publikrusning till de tolv föreställningarna.

När jag undrar hur Kim Lantz gör för att lära så många amatörer spela teater säger han att det växer fram organiskt. När andra regissörer går före och visar skådespelarna hur de ska agera, går han istället efter.

– Alla människor har kunskap och använder sig av berättartekniker och dramatiserande i vardagen. Det handlar om att plocka fram vår vilja att berätta. En del amatörer krånglar till det och tror att jag har en teknik som jag kan lära ut, men det blir inte äkta. Jag brukar säga att om du låtsas att du är din rollkaraktär, på riktigt, ja då kommer du att göra som den människan hade gjort.

FÖRUTOM KLINIKEN, studerar de två andra pjäser. Dessutom fortsätter arbetet med *Happyland 1979* som enligt Kim Lantz är värd fler föreställningar. Fler och fler människor från Stadsmissionens verksamhet vill vara med i arbetet och på scenen. De hittar en gemenskap, växer som människor och får applåder efteråt.

Eller som Bosse Carlsson, en av skådespelarna, uttrycker det:

– I NA (Anonyma narkomaner) fick jag lära mig vad gemenskap var, nu får jag känna hur det smakar.

ULRIKA NAEZER

PS. *Happyland 1979* har nypremiär i mitten av november i år. *Kliniken* (om de väljer den) mars-april 2014. DS.

Berit Dahl, kurator på KUM

ÖKAT TRYCK PÅ KUM

– **VI ÄR OROADE**, vi märker att ohälsotalen går upp och att trycket på mottagningen ökar. Ungdomarna vänder sig till oss, de får samtalsstöd här, men vårt uppdrag är inte i första hand att vara en behandlande mottagning.

Det säger Berit Dahl, kurator på Stadsmissionens samtalsmottagning för unga och unga vuxna (KUM, Kyrkans ungdomsmottagning).

Väntelistan och kön växer på ungdomsmottagningen. Just nu finns det 127 ungdomar i pågående samtal, 15 står på tur och väntetiden är fyra veckor. Det är höga siffror för mottagningen.

– Vi får ofta höra av ungdomarna som kommer till oss att de först har vänt sig till vårdcentral eller kommunal ungdomsmottagning men att väntetiden är för lång, ibland flera månader, säger Berit Dahl.

HON OCH KOLLEGORNA på mottagningen har alla märkt det ökade trycket.

– Häromveckan hade vi elva nya på en vecka och det är mycket, säger Berit och menar att det ökade trycket är ett uttryck för framförallt två saker; dels de ökade ohälsotalen bland unga, dels sämre tillgång på psykosocial hjälp hos de skattefinansierade offentliga

institutionerna.

– Ett problem är att BUP har infört remisstväng, alltså att ungdomar nu måste få remiss från vårdcentral eller Elevhälsan för att få komma, säger Berit Dahl.

DET INNEBÄR ATT det blir en hög tröskel för att få vård, och det gör att många fler vänder sig till KUM som arbetar efter principen att alla är välkomna, oavsett grad av svårighet, och att de ska vara välkomna inom några få veckor. Personalen har också noterat att fler av de sökande ungdomarna mår sämre. Enligt deras egna senaste mätningar talar så många som 42 procent av de sökande ungdomarna om s.k. emotionell omsorgssvikt, alltså att de upplevt brist på känslomässigt stöd under uppväxten, och så många som 33 procent har pratat om psykisk ohälsa i familjen.

– Frågan är hur stort ansvar Stadsmissionen ska ta. När samhällets resurser sviker kommer ungdomarna till oss. Vårt uppdrag är inte att vara en mottagning med fokus på diagnos och symtom. Vår uppgift är att ge unga människor en trygg plats för samtal där de kan tala om allt som hör till livet, säger Berit Dahl.

HELLE LARSEN

GIVARSERVICE

Har du frågor om gåvor?
Kontakta Tommy Bjurström på
Stadsmissionens givarservice.
Du kan ringa vardagar mellan
klockan 10 och 12.
Tel: 031-755 36 09

En gåva har skänkts till stadsmissionen till minne av:

Alf Österström	Ingrid Lidberg
Allan Dahl	Ingvar Lidbert
Ally Fägerhall	Ingvar Thorn
Anna Moffett Spak	Judith Johansson
Anne-Marie Hagerud	Kajsa Johanson
Anny och Märten Serlund	Katri Borgström
Arne Janarp	Kenneth Åberg
Arne Ostwald	Lars Byström
Barbro Wejrot	Lennart Andersson
Bengt Jonsson	Lennart Källrot
Benkt Hanefors	Lennart Svennemar
Berit Ericson	Lisbeth och Gullbrand
Bertil Hansson	Klarström
Betty Gustavsson	Majbritt Johansson
Birgit Bobäck	Margit Dahlgren
Birgit Svensson	Maria Karlsson
Birgitta Andersson	Marianne Nordblom
Birgitta Hedlander	Carlsson
Birgitta Magnusson	Maud Genborg
Britt Coxner	May Backman
Britta Forsås	Mia Svensson
Brynja Gunnarsdottir	Nils Andersson
Ebbe och Haldis Hagard	Olof Laine
Erik Samuelsson	Ove Strindehag
Eva-Lotta Leimalm	Relsa Karlsson
Evert Olsson	Robin Green
Evi Christiernin	Roland Holmer
Evy Borg	Ronny Andersson
Gun-Britt Johnsson	Sander Larsson
Gunhild Palm	Signe Adielsson
Gurlie Larsson	Siv Bengtsson
Göran Pilborg	Stig Eriksson
Gösta Olsson	Stig Gunne
Göte Jakobsson	Sven Johansson
Göthe Jönsson	Sven-Olof Kjellberg
Heléne Heimler	Sylvi Nilsson
Håkan Lindberg	Tage Larin
Inga Ljungman	Torsten F Johansson
Ingalill Carlsson	Torsten Olsson
Inger Gustafsson	Ulla Fridén
Ingrid Andersson	Ulrika Magnander
Ingrid Berglund	Yngve Barkman
Ingrid Boberg	Åke Holmgren
Ingrid Gustafsson	Åse Röstad

I samband med högtidsdag har gåva skänkts till stadsmissionen:

Anders Ljungström	Anders
Annika Josefsson	Harry Gabriellsson
Barbro Gustafsson	Hedda Tholén
Bengt Nordqvist	Joachim Holmgren
Berit Peterson	Johan Norén
Berit Ölmedal	John Hagard
Brita Nilsson	Jonna & Markus
Britta o Lennart Svensson	Kennet Elmeljung
Britt-Marie Babic	Klas Blomgren
Elisabeth Torstensson	Lennart Boksjö
Erik Nilsson	Ragnhild Söderbergh
Evy Brunell	Torbjörn Karreskog
Gudrun Bergstedt	Ulla Clausen
Gunborg/Marianne/	

STÄMNING I EN SAMVERKANDE GRUPP				10.E HÖGTIDLIGT	TRÅNGT SUND	ORKAR TA I SKIVA	BANNOR	NATION	KAN HOPPA UR ELD		
KÄND EDVIN							Ø				
KÄND RICHARD						MEDICINMÄNGD		SES FRYSANDE GUDINNA			
10 X 10 METER DÖRR					KL 5 I LONDON SES SALLAN						
STÖDER ARTIST REKLAM						DET IKKITERAK NASAN			KENZA-BURO		
SJÄLVFALLET	DEN GÅR UNDER OCH KLÄRRAR SIG	HAR VARG	KÖRT BLAND ANNAT	JÄRNARBETE YOKO	GER SKADA	SPELAR FLÖUT TYCKA		HETSAN	TURK-FOLK	STRECK HA DET SVÄRT	HALLÅ!
FORNTIDA RIKE						DELAR					
						LETA I SMYGG UTHÅLLIG		SLANT IDAG			SPECIAL-OMRADE TIDNING
BRA ATT HA I KÖ					MÅSTE SNO PÅ OD						SKALAS
STÅR DETTA I HAR TETIG					STRÖM-VIRVEL			STUVNING			
		MÄTT NATRIUMKARBONAT						STOPPAR PÅ LEMULLEN I		BOTTEN UPP DROTTNING	
NÄRA 60 CM	FRYDD KÄND PÅÄVO					KAN DANSA		DEL AV KYRKA	DEN SLIPAS		SÖVDE FÖRK
PÖLERA VILL ELEV			RESONE-MÄNG ROS			BÖJDE KNÄ					
								PRESAS UT LYFTER		BÄR BLÅ BÄR FÄRDIG	
DE FISKADE MED DRYGARN								RIKT-MEDEL			
		DEN GER UTSLAG						MÄRD-DJUR STÄCKER UT			
FÄSTER RÖKS I HJÖ			TA LÅNGRE								

Förra numrets vinnare får *Liknelseboken* : en kärleksroman av Per Olov Enquist i pris. Grattis!

Vinnare i Gatljus korsord 1 2013: Berit Ericsson - Göteborg, Brita Jangmalm - Malmö, Ingela Torstensson - Pixbo
 Skicka in ditt svar senast den 27 juni till: Göteborgs kyrkliga stadsmision, Stigbergsliden 6, 414 63 GÖTEBORG

Namn:.....
 Gatadress.....
 Postadress.....

VI DRIVS AV EN GOD IDÉ

**IDÉN ATT STÖTTA
MÄNNISKOR SOM
HAMNAT I UTSATTA
SITUATIONER.**

TACK företagsvänner och partners som valt att stödja oss under 2013!

FÖRETAGSVÄNNER PÅ GULD- OCH SILVERNIVÅ SAMT FRAMTIDSPARTNER.

VILL DU BLI FÖRETAGSVÄN KONTAKTA: ANETTE TINGETS 031-755 36 20, ANETTE.TINGETS@STADSMISSIONEN.ORG
ELLER INGA-LILL KRINGBERG 031-755 36 18, INGA-LILL.KRINGBERG@STADSMISSIONEN.ORG

